

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Κώστας Βακαλόπουλος, Κώστας Παπαϊωάννου, Θανάσης Χριστόπουλος

Άσκηση 1

Δίνεται η συνάρτηση $F(x) = 2x^3 - \lambda x^2$.

- α) Να βρεθεί η $F'(x)$.
 β) Να βρεθεί η εφαπτόμενη (ε) στο $A(2, F(2))$.
 γ) Θεωρούμε το δ.χ. $\Omega = \{-3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ ενός πειράματος τύχης αποτελούμενο από ισοπίθανα απλά ενδεχόμενα και $\lambda \in \Omega$. Να βρεθούν οι πιθανότητες των ενδεχομένων.
A = { $\lambda \in \Omega$ / η ευθεία (ε) να είναι παράλληλη στην ευθεία (η): $y = 8x - 2$ }
B = { $\lambda \in \Omega$ / η ευθεία (ε) να είναι κάθετη στην ευθεία (ζ): $y = -\frac{1}{4}x + 3$ }
Γ = { $\lambda \in \Omega$ / $\lim_{x \rightarrow 1} F(x) = \lambda^2$ }
Δ = { $\lambda \in \Omega$ / ο ρυθμός μεταβολής της F να παίρνει την ελάχιστη τιμή $-\frac{3}{2}$ }.

- δ) Να βρεθούν οι πιθανότητες των ενδεχομένων:

E: Να πραγματοποιείται ένα τουλάχιστον από τα **A**, **B**, **Γ**, **Δ**.

Z: Να μην πραγματοποιηθεί κανένα από τα **A**, **B**, **Γ**, **Δ**.

H: Να πραγματοποιείται ένα μόνο από τα **A**, **B**, **Γ**, **Δ**.

Λύση

- α) $F'(x) = 6x^2 - 2\lambda x = 2x(3x - \lambda)$
 β) $F(2) = 16 - 4\lambda$
 $F'(2) = 24 - 4\lambda$
 Άρα: η εξίσωση της εφαπτόμενης στο $A(2, F(2))$ είναι: $y = (24 - 4\lambda) \cdot x + \beta$ ενώ $16 - 4\lambda = (24 - 4\lambda) \cdot 2 + \beta \Leftrightarrow \beta = -32 + 4\lambda$
 άρα $y = (24 - 4\lambda) \cdot x - 32 + 4\lambda$: (ε)

- γ) i) Πρέπει: $24 - 4\lambda = 8 \Leftrightarrow \lambda = 4$
 Άρα: $A = \{4\}$, οπότε $P(A) = \frac{N(A)}{N(\Omega)} = \frac{1}{9}$.

ii) Πρέπει:

$$(24 - 4\lambda) \left(-\frac{1}{4}\right) = -1 \Leftrightarrow 24 - 4\lambda = 4 \Leftrightarrow \lambda = 5$$

Άρα: $B = \{5\}$, οπότε $P(B) = \frac{N(B)}{N(\Omega)} = \frac{1}{9}$.

iii) $\lim_{x \rightarrow 1} F(x) = \lim_{x \rightarrow 1} (2x^3 - \lambda x^2) = 2 \cdot 1^3 - \lambda \cdot 1^2 = 2 - \lambda$
 Πρέπει: $2 - \lambda = \lambda^2 \Leftrightarrow \lambda^2 + \lambda - 2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = -2$ ή $\lambda = 1$.

Άρα $\Gamma = \{-2, 1\}$ οπότε $P(\Gamma) = \frac{N(\Gamma)}{N(\Omega)} = \frac{2}{9}$

iv) $F'(x) = 6x^2 - 2\lambda x$
 $F''(x) = 12x - 2\lambda = 2(6x - \lambda)$

x	$-\infty$	$\lambda/6$	$+\infty$
$F'(x)$	-	0	+
$F(x)$	↘		↗

τ.ελ.

Από τον πίνακα μεταβολής του προσήμου της F'' προκύπτει ότι ο ρυθμός μεταβολής ελαχιστοποιείται για $x = \frac{\lambda}{6}$ ενώ η ελάχιστη τιμή του είναι: $F'\left(\frac{\lambda}{6}\right) = -\frac{\lambda^2}{6}$.

Πρέπει: $-\frac{\lambda^2}{6} = -\frac{3}{2} \Leftrightarrow \lambda = \pm 3$.

Άρα: $\Delta = \{-3, 3\}$, οπότε $P(\Delta) = \frac{N(\Delta)}{N(\Omega)} = \frac{2}{9}$

- δ) Τα ενδεχόμενα **A**, **B**, **Γ**, **Δ** είναι ανά δύο ξένα μεταξύ τους άρα:

- $P(E) = P(A \cup B \cup \Gamma \cup \Delta) = P(A) + P(B) + P(\Gamma) + P(\Delta) = \frac{1}{9} + \frac{1}{9} + \frac{2}{9} + \frac{2}{9} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$.

- $P(Z) = P(A \cup B \cup \Gamma \cup \Delta)' = 1 - P(A \cup B \cup \Gamma \cup \Delta) = 1 - \frac{6}{9} = \frac{1}{3}$

- Επειδή τα ενδεχόμενα A, B, Γ και Δ είναι ανά δύο ξένα μεταξύ τους θα ισχύει:

$$A - B - \Gamma - \Delta = A, \quad B - A - \Gamma - \Delta = B, \\ \Gamma - A - B - \Delta = \Gamma \quad \text{και} \quad \Delta - A - B - \Gamma = \Delta$$

$$\text{Άρα:} \\ P(H) = P(A) + P(B) + P(\Gamma) + P(\Delta) = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

Άσκηση 2

Δίνεται η συνάρτηση $F(x) = 2x^3 - \kappa x^2 + 6\lambda x + 4$, $x \in \mathbb{R}$.

- Να βρεθεί η F' .
- Αν η F παρουσιάζει ακρότατα για $x = 1$ και $x = 2$ δείξτε ότι $\kappa = 9$ και $\lambda = 2$.
- Αν $\kappa = 9$ και $\lambda = 2$ να μελετηθεί η F ως προς τη μονοτονία και τα ακρότατα.
- Να βρεθεί ο συντελεστής διεύθυνσης της F στο σημείο $A(\lambda, F(\lambda))$. Για ποια τιμή του λ αυτός γίνεται ελάχιστος; Ποια η ελάχιστη τιμή του;

- Θεωρούμε συνάρτηση $h(x) = \frac{F'(x)}{\sqrt{x^2 + 5} - 3}$.
Να υπολογιστεί το όριο: $\lim_{x \rightarrow 2} h(x)$.

Λύση

- Για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $F'(x) = 6x^2 - 2\kappa x + 6\lambda$.
- Θα ισχύει: $F'(1) = 0 \Leftrightarrow \kappa - 3\lambda = 3$ (1)
και $F'(2) = 0 \Leftrightarrow 2\kappa - 3\lambda = 12$ (2)

Λύνοντας το σύστημα των εξισώσεων (1), (2) προκύπτει: $\kappa = 9$ και $\lambda = 2$.

- Για $\kappa = 9$ και $\lambda = 2$,
 $F(x) = 2x^3 - 9x^2 + 12x + 4$
 $F'(x) = 6x^2 - 18x + 12$

Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι:

x	$-\infty$	1	2	$+\infty$	
F'(x)	+	0	-	0	+
F	↗		↘		↗

- η F είναι γν. αύξουσα στο $(-\infty, 1]$ και στο $[2, +\infty)$ ενώ στο $[1, 2]$ είναι γν. φθίνουσα.
- Παρουσιάζει στο 1 τ. μέγιστο το $F(1) = 9$ και στο 2 τ. ελάχιστο $F(2) = 8$.

- Ο συντελεστής διεύθυνσης της F στο $A(\lambda, F(\lambda))$ είναι: $F'(\lambda) = 6\lambda^2 - 18\lambda + 12$
 $F''(\lambda) = 12\lambda - 18$

x	$-\infty$	3/2	$+\infty$
F''(λ)	-	0	+
F'	↘		↗

Από το παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι ο συντελεστής διεύθυνσης $F'(\lambda)$ γίνεται ελάχιστος

$$\text{για } \lambda = \frac{3}{2} \text{ με ελάχιστη τιμή: } F'\left(\frac{3}{2}\right) = -\frac{3}{2}.$$

- $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{F'(x)}{\sqrt{x^2 + 5} - 3} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{6x^2 - 18x + 12}{\sqrt{x^2 + 5} - 3} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(6x^2 + 8x + 12)(\sqrt{x^2 + 5} + 3)}{(\sqrt{x^2 + 5} - 3)(\sqrt{x^2 + 5} + 3)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{6(x-1)(x-2)\sqrt{x^2 + 5} + 3}{(x^2 + 5) - 9} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{6(x-1)(x-2)(\sqrt{x^2 + 5} + 3)}{(x+2)(x-2)} = \dots = 9$

Άσκηση 3

Η ομάδα ποδοσφαίρου του 3^{ου} Ε.Λ. Κοζάνης αποτελείται από μαθητές της Α, Β και Γ τάξης.

Η συμμετοχή τους στην ομάδα σε σχέση με την ηλικίας τους ακολουθεί την κανονική κατανομή. Οι σημερινές ηλικίες των μαθητών έχουν συντελεστή μεταβολής $CV_1 = 6,25\%$. Πριν από 11 χρόνια ο συντελεστής μεταβολής ήταν $CV_2 = 20\%$.

- Να βρεθεί η μέση σημερινή τους ηλικία.
- Πριν πόσα χρόνια από σήμερα οι ηλικίες των μαθητών είχαν για πρώτη φορά ομοιογένεια.

- Δείξτε ο τύπος που δίνει τη διακύμανση μπορεί να πάρει την μορφή:

$$S^2 = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^v x_i^2 - (\bar{x})^2.$$

- Αν το άθροισμα των τετραγώνων των σημερινών ηλικιών των μαθητών είναι 5.140 να βρεθεί πόσοι μαθητές απαρτίζουν την ομάδα ποδοσφαίρου.

- ε) Αν οι μαθητές της Α' τάξης είναι μέχρι και 15 χρόνων, της Β' μέχρι 17 χρόνων και πάροουμε τυχαία ένα μαθητή από την ομάδα
- i) να βρεθεί η πιθανότητα των ενδεχομένων:
E: να είναι μαθητής της Α ή της Β τάξης.
Z: Να είναι μαθητής της Β και όχι της Α.
- ii) Πόσοι περίπου είναι οι μαθητές κάθε τάξης που συμμετέχουν στην ομάδα ποδοσφαίρου.

Λύση

α) Έστω $x_i, i=1, 2, \dots, v$ οι σημερινές ηλικίες των παιδιών.

$$\text{Τότε: } CV_1 = \frac{S_x}{\bar{x}} = 6,25\% \Leftrightarrow S_x = 0,025 \cdot \bar{x} \quad (1)$$

Αν $y_i = x_i - 11, I = 1, \dots, v$ οι ηλικίες πριν από 11 χρόνια, τότε: $S_y = S_x$ ενώ $\bar{y} = \bar{x} - 11$.

$$\text{Άρα } CV_2 = \frac{S_y}{\bar{y}} = 20\% \Leftrightarrow \frac{S_x}{\bar{x} - 11} = 20\% \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow S_x = 0,2 \cdot \bar{x} - 2,2 \quad (2)$$

Από (1), (2) έχουμε:

$$0,0625 \cdot \bar{x} = 0,2\bar{x} - 2,2 \Leftrightarrow \bar{x} = 16$$

β) Έστω πριν από t χρόνια οι ηλικίες των μαθητών είχαν για πρώτη φορά ομοιογένεια. Τότε θα ισχύει: $CV \leq 10\%$.

Αν οι ηλικίες των μαθητών ήταν τότε:

$z_i = x_i - t, I = 1, 2, \dots, v$, θα ισχύει:

$S_z = S_x$ και $\bar{z} = \bar{x} - t$.

$$\text{Άρα: } CV_2 = \frac{S_z}{\bar{z}} = \frac{S_x}{\bar{x} - t} \leq 10\% \quad (3)$$

Όμως: $S_x = 1$ (ερώτημα (α)).

$$\text{Άρα: } (3) \Leftrightarrow \frac{1}{16-t} \leq 0,1 \Leftrightarrow t \geq 6$$

Άρα: Πριν από 6 χρόνια θα είχαν για πρώτη φορά ομοιογένεια.

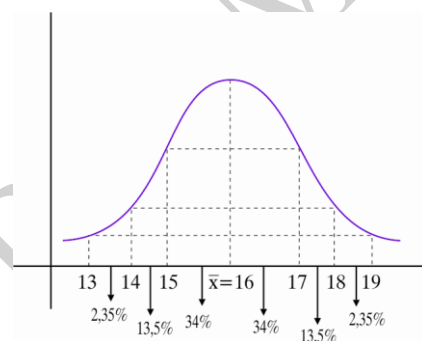
γ) Από τον τύπο:
$$S^2 = \frac{1}{v} \left\{ \sum_{i=1}^v x_i^2 - \frac{\left(\sum_{i=1}^v x_i \right)^2}{v} \right\} =$$

$$= \frac{1}{v} \sum_{i=1}^v x_i^2 - \frac{\left(\sum_{i=1}^v x_i \right)^2}{v^2} = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^v x_i^2 - \left(\frac{\sum_{i=1}^v x_i}{v} \right)^2 =$$

$$= \frac{1}{v} \sum_{i=1}^v x_i^2 - (\bar{x})^2$$

δ) Για $\sum_{i=1}^v x_i^2 = 5140, \bar{x} = 16$ και $S_x = 1$ ο προηγούμενος τύπος δίνει: $1 = \frac{1}{v} 5140 - 16^2 \Leftrightarrow v = 20$

ε) Αφού οι ηλικίες των παιδιών ακολουθούν κανονική κατανομή θα έχουμε:

i) $P(E) = (50 + 34)\% = 84\%$ ($x \leq 17$)

$P(Z) = 68\%$ ($15 < x \leq 17$)

ii) Για την Α' τάξη έχουμε ποσοστό 16% ($x \leq 15$).

Άρα $16\% \cdot 20 = 3$ μαθητές

Για την Β' τάξη έχουμε ποσοστό 68% ($15 < x \leq 17$)

Άρα $68\% \cdot 20 = 14$ ενώ για την Γ' τάξη έχουμε πάλι 16% ($x > 17$) άρα 3 μαθητές.

Άσκηση 4

Έστω ο δ.χ. $\Omega = \{2, 4, 6, \dots, 2v\}, v \in \mathbb{N}^*$ ενός πειράματος τύχης αποτελούμενος από ισοπίθανα απλά ενδεχόμενα. Αν τα στοιχεία του Ω , είναι οι παρατηρήσεις t_i μιας μεταβλητής X με μέση τιμή $\bar{x} = 9$,

α) Να βρεθεί το σύνολο Ω .

β) Να βρεθεί η διάμεσος (δ) και το εύρος (R) των παρατηρήσεων.

γ) Δείξτε ότι: $S^2 = 2\bar{x} + 3$.

δ) Αν θεωρήσουμε τα ενδεχόμενα, $A = \{a \in \Omega / a = \text{πολ}4\}$

$B = \{\beta \in \Omega / \beta \text{ ρίζα της εξίσωσης:}$

$$\frac{(x^2 - 6x + 8)(x - 3)}{x - 2} = 0$$

να βρεθούν οι πιθανότητες των ενδεχομένων: $A, B, A \cap B, A \cup B, A - B$

Λύση

α) Τα στοιχεία του Ω αποτελούν διαδοχικούς όρους αριθμητικής προόδου με $a_1 = 2, \omega = 2$ και πλήθος v .

$$\text{Άρα: } \bar{x} = \frac{1}{v} \sum t_i \Leftrightarrow \bar{x} = \frac{1}{v} \cdot \frac{v}{2} [2a_1 + (v-1)\omega] \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 9 = \frac{1}{2} [2 \cdot 2 + (v-1)2] \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow v = 8$$

$$\text{Άρα } \Omega = \{2, 4, 6, \dots, 16\}$$

β) $\delta = \frac{t_4 + t_5}{2} = \frac{8+10}{2} = 9$

$$R = t_{\max} - t_{\min} = 16 - 2 = 14$$

γ) $S^2 = \frac{1}{v} \sum (t_i - \bar{x})^2 =$

$$= \frac{1}{8} [(2-9)^2 + (4-9)^2 + \dots + (16-9)^2] = \frac{168}{8} = 21$$

$$\text{Άρα: } S^2 = 2 \cdot 9 + 3 = 2\bar{x} + 3.$$

δ) $A = \{4, 8, 12, 16\}, N(A) = 4$

$$B = \{4\}, N(B) = 1$$

$$\text{Άρα: } P(A) = \frac{4}{8}, P(B) = \frac{1}{8}$$

Όμως: $A \cap B = \{4\}$ ενώ $A \cup B = \{4, 8, 12, 16\}$

$$\text{Άρα: } P(A \cap B) = \frac{1}{8}, P(A \cup B) = \frac{4}{8} \text{ και}$$

$$P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = \frac{3}{8}$$

Άσκηση 5

Το πολύγωνο συχνοτήτων της κατανομής (X) του μηνιαίου τζίρου των βιοτεχνιών μιας κωμόπολης, (σε εκατοντάδες ευρώ) ομαδοποιημένη σε κλάσεις ίσου πλάτους, έχει κορυφές τα σημεία: $A(20, 0), B(40, 5), \Gamma(60, 10), \Delta(80, 20), E(100, 30), Z(120, v_5), H(140, 10), \Theta(160, 0)$.

Η κατακόρυφη γραμμή με εξίσωση $x = 100$ χωρίζει το χωρίο που ορίζεται από το πολύγωνο συχνοτήτων και τον οριζόντιο άξονα σε δύο ισομβαδικά χωρία.

α) Να αποδείξετε ότι $v_5 = 25$.

β) Να κατασκευάσετε το ιστόγραμμα συχνο-

τήτων της κατανομής (x).

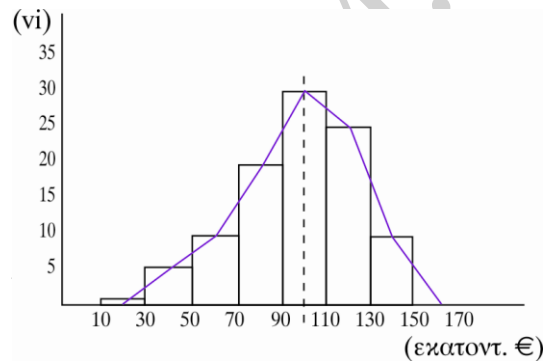
γ) Να υπολογίσετε τις τιμές των μέτρων θέσης της (X).

δ) Αν ως όριο βιωσιμότητας τη βιοτεχνίας είναι τα 7200 ευρώ, να εκτιμήσετε το ποσοστό (%) των βιοτεχνιών που δεν μπορούν να επιβιώσουν.

ε) Να χαρακτηρίσετε την κατανομή ως προς τη συμμετρία της.

Λύση

Ιστόγραμμα Συχνοτήτων

Κλάσεις	x_i	v_i	$x_i v_i$	f_i	$f_i\%$	$F_i\%$
[30, 50)	40	5	200	0,05	5	5
[50, 70)	60	10	600	0,10	10	15
[70, 90)	80	20	1600	0,20	20	35
[90, 110)	100	30	3000	0,30	30	65
[110, 130)	120	v_5	3000	0,25	25	90
[130, 150)	140	10	1400	0,10	10	100

α) Πρέπει: $v_1 + v_2 + v_3 + \frac{v_4}{2} = \frac{v_4}{2} + v_5 + v_6 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow 5 + 10 + 20 + 15 = 15 + v_5 + 10 \Leftrightarrow \boxed{v_5 = 25}$$

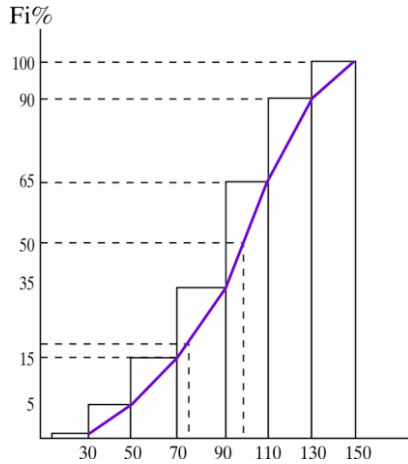
β) Βλέπε σχήμα! (ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ)

γ) $\bar{x} = \frac{9800}{100} = \boxed{98} \left(= \frac{\sum x_i v_i}{v} \right)$

$$\delta = \boxed{100}$$

$$(A\hat{B}\Delta \approx A\hat{\Gamma}E \Rightarrow \frac{\Delta B}{\Delta A} = \frac{E\Gamma}{A\Gamma} \Rightarrow \frac{\Delta B}{15} = \frac{20}{30} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \Delta B = 10). \text{ Άρα } \delta = 90 + 10 = \boxed{100}$$

δ) Από το πολύγωνο αθροιστικών σχετ. συχν.

$$\begin{aligned} (\%) \text{ έχουμε: } \hat{K}\hat{L}\hat{M} &\approx \hat{K}\hat{A}\hat{N} \Rightarrow \\ \Rightarrow \frac{KM}{ML} &= \frac{KN}{NA} \Rightarrow \frac{KM}{2} = \frac{20}{20} \Rightarrow KM = 2 \end{aligned}$$

Άρα: ζητούμενο ποσοστό: $15 + 2 = 17\%$

ε) Επειδή $\bar{x} < d$ έχουμε **αρνητική ασυμμετρία**.

Άσκηση 6

Αν το τοπικό ελάχιστο και το τοπικό μέγιστο της συνάρτησης f με $f(x) = x^3 - x^2 + \frac{4}{5}$ είναι

αντίστοιχα οι πιθανότητες των ενδεχομένων A, B του δ.χ. Ω ενός πειράματος τύχης.

α) Να εξετάσετε αν τα A, B είναι ασυμβίβαστα.

β) Να βρείτε σε ποιο διάστημα βρίσκεται η πιθανότητα: $P(A \cap B)$.

Λύση

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $f'(x) = 3x^2 - 2x$.

x	$-\infty$	0	$\frac{2}{3}$	$+\infty$	
$f'(x)$	+	0	-	0	+
f	↗ ↘ ↗				

- $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0$ ή $x = \frac{2}{3}$
- $f'(x) > 0 \Leftrightarrow x < 0$ ή $x > \frac{2}{3}$
- $f'(x) < 0 \Leftrightarrow 0 < x < \frac{2}{3}$

Άρα η συνάρτηση f παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο 0 το $f(0) = \frac{4}{5}$ και τοπικό ελάχιστο στο $\frac{2}{3}$ το

$$f\left(\frac{2}{3}\right) = \frac{88}{135}.$$

Άρα $P(A) = \frac{88}{135}$ και $P(B) = \frac{4}{5}$

α) Αν τα ενδεχόμενα A, B ήταν ασυμβίβαστα θα ίσχυε: $P(A \cup B) = P(A) + P(B) = \frac{88}{135} + \frac{4}{5} > 1$

άτοπο! Άρα: τα A, B δεν είναι ασυμβίβαστα.

β) $A \cap B \subseteq A \Rightarrow P(A \cap B) \leq P(A)$

$A \cap B \subseteq B \Rightarrow P(A \cap B) \leq P(B)$

Άρα: $P(A \cap B) \leq \min\{P(A), P(B)\} =$

$$= \min\left\{\frac{88}{135}, \frac{4}{5}\right\} = \frac{88}{135}$$

Άρα: $P(A \cap B) \leq \frac{88}{135}$ (1) Επίσης:

$$P(A \cup B) \leq 1 \Leftrightarrow P(A) + P(B) - P(A \cap B) \leq 1 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{88}{135} + \frac{4}{5} - 1 \leq P(A \cap B) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{61}{135} \leq P(A \cap B) \quad (2)$$

Από (1), (2) προκύπτει ότι:

$$\frac{61}{135} \leq P(A \cap B) \leq \frac{88}{135}$$

Άσκηση 7

Έστω $\Omega = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ ο δειγματικός χώρος ενός πειράματος τύχης. Αν $P(1) = 2P(2) =$

$$= \frac{P(3)}{3} = \frac{P(4)}{4} = P(5) = 3P(6).$$

α) Να βρεθούν οι πιθανότητες όλων των απλών ενδεχομένων του Ω .

β) Αν $E = \{\lambda \in \Omega / \text{η συνάρτηση } f(x) = x^3 - \lambda x^2 + \lambda x \text{ δεν έχει ακρότατα στο } \mathbb{R}\}$, να βρεθεί η $P(E)$.

Λύση

α) Προφανώς ισχύει:

$$P(1) + P(2) + P(3) + \dots + P(6) = 1 \Leftrightarrow$$

$$P(1) + \frac{P(1)}{2} + 3P(1) + 4P(1) + P(1) + \frac{P(1)}{3} = 1 \Leftrightarrow$$

$$\dots P(1) = \frac{6}{59}$$

$$\text{άρα: } P(2) = \frac{3}{59}, P(3) = \frac{18}{59}, P(4) = \frac{24}{59},$$

$$P(5) = \frac{6}{59} \text{ και } P(6) = \frac{2}{59}$$

β) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $f'(x) = 3x^2 - 2\lambda x + \lambda$
 Η συνάρτηση f δεν έχει ακρότατα.

$$\text{Άρα } \Delta \leq 0 \Leftrightarrow 4\lambda^2 - 12\lambda \leq 0 \Leftrightarrow 0 \leq \lambda \leq 3$$

οπότε: $E = \{1, 2, 3\}$. Άρα:

$$P(E) = P(1) + P(2) + P(3) = \frac{6+3+18}{59} = \frac{27}{59}$$

Άσκηση 8

Αν A, B ασυμβίβαστα ενδεχόμενα ενός πειράματος τύχης και η συνάρτηση:

$$f(x) = \frac{1}{2}[P(A)]^2 x^2 - P(A \cup B)x +$$

$$+ P(B) \cdot \ln x - 2(P(A) - 1)\sqrt{x}$$

έχει εφαπτομένη στη γραφική της παράσταση στο σημείο της με τετμημένη $x_0 = 1$, παράλληλη στο $x'x$ τότε: $P(A) = 1$ και $P(B) = 0$.

Λύση

Για $x > 0$,

$$f'(x) = [P(A)]^2 x - P(A \cup B) + P(B) \cdot \frac{1}{x} - \frac{P(A) - 1}{\sqrt{x}}$$

Θα ισχύει: $f'(1) = 0 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow [P(A)]^2 - (P(A) + P(B)) + P(B) - P(A) + 1 = 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow [P(A)]^2 - 2P(A) + 1 = 0 \Leftrightarrow [P(A) - 1]^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow P(A) = 1$$

Επειδή A, B ασυμβίβαστα ως γνωστόν ισχύει:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \leq 1 \Leftrightarrow P(B) \leq 0$$

Όμως: $P(B) \geq 0$. Άρα $P(B) = 0$.